

že po smrti matčině jsou její rodiče povinni o dítě se starati, jest sice, s výhradou plynoucí z § 166 obč. zák. zásadně správná, než tato všeobecná zákonná povinnost rodičů ustupuje zvláštnímu závazku, plynoucímu z předpisů o náhradě škody, a proto soud nalézací neměl příčiny, by nepřisoudil soukromému účastníku co uplatněno jím podle § 1042 obč. zák., poněvadž jest zjištěno, že obžalovaný zavinil smrt matky dítěte. Tím však vzešel proti němu podle § 1042 obč. zák. nárok na náhradu tomu, kdo za něho zaplatil, co uhraditi bylo jeho zákonnou povinností (§ 1327 obč. zák.) podle ustanovení o náhradě škody. Že soukromý účastník zaplatil 1.600 Kč z toho důvodu požadovaných, obžalovaný ani za trestního řízení ani v odvolání nepopřel, aniž namítal v odvolání nepřiměřenost této částky. Bylo proto nedůvodné odvolání zamítnuto.

Čís. 3823.

Ve výrocích pronesených v témže projevu lze spatřovati skutkovou podstatu i přečinu podle čís. 1 i přečinu podle čís. 5 § 14 zák. na ochr. rep. (podřaditi je pod obě skutkové podstaty).

Předmět trestně-právní ochrany podle čís. 1 a čís. 5 § 14 zák. na ochr. rep.

Výrok nalézacího soudu o smyslu projevů není jen skutkovým zjištěním, nýbrž i právním úsudkem (*quaestio mixta*), podléhaje přezkoumání soudem zrušovacím, obsahuje-li podle své povahy kromě zjištění skutečnosti nerozlučně i její právní posouzení, nikoliv však při deliktech spáchaných ústním projevem, kde hrají úlohu vedle významu slov v jich spojitosti i jiné okolnosti (*gesto, zdůraznění slov a pod.*).

Byla-li řeč zakládající ve dvojím směru přečin rušení obecného míru (pobuřováním proti státu a hanobením republiky) pronesena ve veřejno-právním sboru způsobem zvláště příkrým a nejedná-li se jen o okolnostmi způsobené vybočení z mezí řádného života, nýbrž o projev, spadající do programatického poměru pachatelova k platnému veřejnému pořádku, vyžaduje veřejný zájem (§ 35 zák. na ochr. rep.) výkon trestu.

(Rozh. ze dne 29. března 1930, Zm II 305/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 17. června 1929, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými Václav Ch. zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky, Václav Ch. a Josef K. přečinem rušení obecného míru pobuřováním proti státu a hanobením republiky podle § 14 čís. 1 a 5 zákona na ochranu republiky, a zamítl odvolání obžalovaného Josefa K-e z výroku o nepřiznání podmíněného odkladu výkonu trestu, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Námítka při ústním provádění zmáteční stížnosti uplatňovaná, že nelze v těchto výrocích obžalovaných pronesených v témže projevu spatřovati skutkovou podstatu přečinu podle čís. 1 § 14 a i podle čís. 5 § 14 zákona na ochr. rep. a podřaditi tak týž jejich projev pod obě skutkové podstaty oněch přečinů, není odůvodněná. Z pouhé vnější okolnosti, že závadné výroky byly obžalovanými proneseny v rámci téhož projevu, časově i místně nepřerušného, nelze ještě bez výhrady usuzovati, že výroky ty pozbyly veškeré samostatnosti a že je proto nelze posuzovati o sobě, nýbrž jen v jejich celistvosti, jako jediný nedělitelný celek. Vždyť i v témže projevu mohou býti nadhozeny a rozebírány různé myšlenky, jejichž úplnou samostatnost a vzájemnou nezávislost nelze bráti v pochybnost již proto, že byly formálně spojeny v jednom a témže projevu. Tomu-li tak, jest i útoky, jichž se řečník dopustil při provádění jednotlivých různých a samostatných myšlenek posuzovati úplně nezávisle, bez rozdílu, zda směřují proti těmž zákonem chráněnému statku čili nic, jinými slovy: okolnost, že jde o týž projev, nevylučuje ještě reální souběh trestných činů, jednotlivými částmi tohoto projevu spáchaných. Jinak ovšem měla by se věc, kdyby šlo o takový projev neb o takové části projevu, jež se obírají touže myšlenkou, třebaže stupňovanou. K časové a místní jednotnosti přistupuje tu i jednotnost obsahu příslušných řečnických projevů, jednotnost projednávané myšlenky a právě tato jednotnost jest oním prvkem, jenž zbavuje jednotlivé projevy jejich samostatnosti a slučuje je v jeden obsahově související a proto logicky nedělitelný celek, jež jest důsledně považovati za jeden čin. V případech těch šlo by nanejvýše o souběh ideální. Jsouť ovšem některé skutkové podstaty zákona na ochranu republiky takové povahy a k sobě v takovém poměru, že těžší z nich jest jen vystupňováním útoku mírnějšího (§ 14 odst. 1 — § 15 odst. 3, pokud jde o podněcování ke zločinu podle § 1, 2. zák.). V takových případech není tu vůbec souběhu toho i onoho trestného činu, nýbrž skutkovou podstatu mírněji trestného vyčerpává již úplně skutková podstata činu těžšího. Zkoumají-li se však skutkové podstaty obou deliktů, o něž tu jde, je patrné, že předmětem trestněprávní ochrany jsou podle § 14 čís. 1 zákona na ochr. rep. stěžejní ústavní základy zdejšího státního zřízení: samostatnost, jednotnost a demokraticko-republikánská forma státu, jakož i jeho vznik, kdežto předmětem právní ochrany při přečinu podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky jest vážnost republiky, její čest a obecný mír v ní. Již tedy různost chráněných právních statků vylučuje, by skutková podstata jednoho z těchto trestných činů mohla býti vyčerpána skutkovou podstatou druhého z nich a jest proto i výroky, ve kterých se podle obžaloby stěsňují skutkové podstaty přečinů podle čís. 1 a čís. 5 § 14 zák. na ochranu republiky, posuzovati úplně samostatně a odděleně. Pokud se týče námítky při ústním provádění zmáteční stížnosti obhajobou uplatňované, že výrok nalézacího soudu o smyslu pronesených projevů obžalovaných není jen skutkovým zjištěním, nýbrž i právním úsudkem,

quaestio mixta, takže podléhá přezkoumání soudem zrušovacím v řízení zrušovacím, jest do jisté míry názoru tu vyslovovanému přisvědčiti. Není vyloučeno přezkoumání ani v případech, kde výrok nalézacího soudu podle své povahy obsahuje kromě zjištění skutečností narozlučně i její právní posouzení, ovšem po stránce právní (viz víd. sb. 752/84). Mohlo by přijít ještě v úvahu, k čemu patrně čelí vývody obhajoby, zda lze použití ustanovení § 288 čís. 3 tr. ř. i v takových případech, kde zrušovací soud má podklad, z něhož nalézací soud svá zjištění čerpal, po ruce a před sebou, jako na př. při deliktech spáchaných tiskopisem. Touto otázkou netřeba se však v souzeném případě zabývat, ano tu nejde o delikt spáchaný tiskopisem, nýbrž o delikt ústně projevený. Tam, kde jde o zjišťování smyslu deliktů spáchaných na takovém podkladě, hrají úlohu vedle významu slov v jich spojitosti i jiné okolnosti, jako gesto, zdůraznění slov o pod. Tu pak nepochybně nelze zrušovacímu soudu přezkoumávat výrok nalézacího soudu, aniž by tím porušil zásadu bezprostřednosti a ústnosti řízení a tím i ustanovení § 288 čís. 3 tr. ř. Jest proto zrušovací soud i v souzeném případě vázán zjištěním nalézacího soudu.

Byla-li řeč, zakládající ve dvojím směru přečin rušení obecného míru (pobuřování proti státu a hanobení republiky) pronesena ve veřejnoprávním sboru způsobem zvláště příkrým a nejde-li jen o okolnostmi způsobené vybočení z mezí řádného života, nýbrž o projev, spadající do programatického poměru pachatelova k platnému veřejnému pořádku, jak tomu jest v souzeném případě, pak zajisté — bez ohledu na vše ostatní — veřejný zájem ve smyslu § 35 zák. čís. 50/23 sb. z. a n. vyžaduje výkonu trestu.

Čís. 3824.

Nekalá soutěž.

Ke skutkové podstatě přečinu zlehčování podle 27 zák. čís. 111/1927 se mimo jiné vyžaduje, by bylo dokázáno, že údaje o poměrech podniku byly obžalovaným učiněny »za účelem soutěže«, t. j. že údaje směřovaly k tomu, by posice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu i působivé.

Při »zlehčování« i s hlediska ochrany trestní podle hlavy II (§ 27) i s hlediska ochrany soukromoprávní podle hlavy I (§ 10) zákona proti nekalé soutěži nesměruje pachatelova snaha nutně k vlastnímu prospěchu; rozhoduje, zda bylo při zlehčování zamýšleno ublížit soutěžiteli zeslabením jeho hospodářské posice.

Zlehčovatelem mohou býti i osoby, které nejsou soutěžiteli zlehčeného, pokud jen účelem zlehčování jest, zlehčenému soutěžní posici zhoršiti, seslabiti, z čehož vyplyne nepřímá výhoda jiným soutěžitelům.

Nevyhledává se, by pachatel poškození podniku přímo zamýšlel, ani, by poškození skutečně nastalo.

Pokud jde o porušení zákazu ne bis in idem, byl-li pachatel pro sepsání a odevzdání závadného dopisu odsouzen pro urážku na cti a kromě